

НАРОД

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франковој улици број 20.

Бласник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

Синдикалисте

Француски синдикалисти, чија организација носи назив Генерална Конфедерација Рада, одржали су у децембру месецу своју конференцију у Клермон Ферану, која је и за ширу публику била од нарочитог интереса по томе, што се Генерална Конфедерација Рада дуго сматрала као некакав блок. Сви се још опомињу чувенога 1 маја 1906, када је велики део париског становништва мислио да је преврат на прагу.

Због тога су се многи са неспокојством питали, каква ће улога синдикалиста бити, кад почне рат, и ако су увиђавни људи веровали, да синдикалисти неће бити последњи који ће припомоћи народној одбрани, ако отаџбина дође у опасност.

И заиста, тако је и било. Никаква репресија није била потребна. После смрти Жоресове, званични шеф синдикалиста односно главни секретар Генералне Конференције Рада постао је Леон Жуо, који је одмах дао декларације највиђавнијег патриотизма. Њега су слушали и покоравали му се.

Од тада су шефови синдикалиста стално ишли истим путем. Они су дали пуну своју помоћ народној одбрани. Они су схватили, да је прва њихова дужност да бране нападнуту земљу, и да никакво друго гледиште не може бити изнад овога. Они су се борили против усамљених синдикалистичких и социјалистичких теорија које, и поред очигледне истине, налазе да не треба правити разлику између држава које су изазвале рат и оних које су биле жртве њиховог бруталног притиска.

И међу њима има две струје, шеф мањине је Мерем, секретар металургског савеза. Он је представник чистог синдикализма, у свој његовој непомирљивости, услед чега је његова улога и његово схватање радничке акције за ратне прилике врло незгодно. Он је и за време рата настао своје теорије, које је развио у »Радничком Животу«, у чланцима често врло једностран-

ним али увек врло интересантним.

На конференцији у Клермон Ферану завршну реч имао је Жуо.

»У овом озбиљном часу, рекао је он, треба да се зна: да ли се ми хоћемо да одвојимо од народа или ми хоћемо да му дамо наше срце и нашу снагу, те да спасемо и њега и себе с њим. Победа немачког империјализма значи уништење европске слободе, Немачка је одговорна за напад и за инвазију. То је таква срамота, коју ништа не може изгладити. Радници споразумних народа не траже освојења али траже да се осигура независност народа. Они су то изјављивали увек, а кад је то учинила немачка социјална демократија? Никад.

А званични орган немачког Радничког Савеза сматрао је себе за срећног, што се освојењем Србије отварају немачкој трговини врата Истока. Немачка радничка класа сања, дакле, као и кајзер о светској хегемонији. Борба класа неће да ишчезне, али она не може да се развије и изведе осим у слободној земљи. Због тога су одбрана радника и одбрана народна неразделиве».

После овог говора, који је направио силан угисак, оба су се табора синдикалистичка сјединила и поверила једном заједничком одбору израду резолуције. Да је ту један компромис по среди, осећа се по непрецизираности и непотпуности у резолуцији, али ипак потпуно је осуђен анексионизам, у ма ком се виду појављивао, и тражена је накнада штете. Готово све седнице су биле посвећене питањима рата, а проблемима чисто економским морали су бити одложени. А то је штета што се није имало времена и за дискусију ових питања, јер би било врло интересантно знати какве су намере професионалних организација у овом смислу.

ИЗ НЕМАЧКЕ

Амстердам. — »Алге ен Хинделблад« објављује занимљиве опасе једног Холанђана о економској ситуацији у Немачкој. Он се сад вра-

тио из Немачке и познат је као гермаофил. Прешао је много вароши и села у Немачкој и свуда је добио утисак да је стан ванштво потпуно изгладило, постало апатично због бедности и прикупља последњу снагу да не гадне у повор потпуног физичког и моралног слома.

»Наје могућно, каже он, да становници и дјеље се овим оброком. Храна није ни мало боља него што је храна за свиње у мирно доба. Добри се недељно на главу килограм и по хлеба, врло мало кромпира, репе и цвекле. Је ловник је непроменљив; све се то кува у води без и мало масти или масла.

Глад изгледа да је сада већа него икада. Због физичког и моралног ослабљења, туберкулоза се нагло развила. Морталитет је достигао огромне размере. Ни на селу није ништа боље, пошто је све под војном контролом.

»Не треба веровати, каже овај Холанђанин, да је ова слика претерана. Ја никада нећу заборавити утисак који је на мене учинило немачко становништво: То је права слика беде, која може да изазове само осећање саучешћа.«

ЦЕНЕ У АУСТРИЈИ

Берн. — »Најес Винер Тагблат од 25 децембра овако пише о економској ситуацији у Аустрији:

»Да човек купи одело мора да преда старо и да добије дозволу да купи ново. А то ново одело тако је рђаво да је боље задржати старо.

Једна кошуља стаје 40 круна, туђе крагнова 50 круна, пар одела 750 круна, рукавице 40, кожне ципеле 200 круна.

ОДЛИКОВАЊЕ

„Л Ендепанданс Румен“ доноси овај чланок:

„Прва страна у Мони тер Официел“ представља данас праву спореју: она садржи имена и главна јуначка дела неколико српских официјара, који су добили највеће војничко одликовање румунског орден Михаила Храброг. Та цитати, који жарким речима говоре о хероизму, у човеку изазивају дирљиво и изванредно дивљење према чудесима од храбрости што су их ови лавови починили. Човек смети да суови кратки цитати само један врло непотпуни резиме о јунаштву сваког од ових одликованих српских војника; читојући збијене званичне фразе, ч века мравци подидазе на све те подвиге велике и мале, подвиге великих и малих старешина, али подвиге у којима је сву-

Као занимљива цена може се поменути и ова: калем обичног концја, који је био 30 хелера сад стаје 12 круна.

РУСИЈА И ТУРСКА

Петроград. — Турска делегати поднели су максималистичкој влади ове предлоге за мир:

1. Обнављање трговачких односа на основу права најсег повлашћења.
2. Општеграницама заштету и несену у рату.
3. Признање независности и интегритета Персије. Обе државе се авгажују да не призивају ниједан уговор који се тиче зона утицаја у Персији. Обе владе ће повући своје трупе из Персије.
4. Слободан пролаз за руске лађе кроз Дарданеле и Босфор, у колико то буду допустили разлози народне одбране. Руси ће допустити турским лађама пролаз кроз мореуз Керч у Азовско-море.
5. Шест месеца после потписа уговора о миру, Руси ће повући своје трупе и чиновнике из старих граница, које ће моћи бити чуване једном дивизијом на даљини од 150 километара од границе. Остатак руске војске мора се демобилисати.
6. Распуштање руских јединица, састављених од војника турског и јерменског порекла.
7. До закључења општег мира Русија неће концентрисати трупе на турској граници. Пошто Турска мора да настави рат против других држава она ће задржати под заставом све своје трупе.

Максималисте су одбиле ове турске предлоге. Примирје је прекинуто. Турци су послали 20.000 људи против руских положаја између Трапезунта и Ризе.

Станковски, одбио врло јак напад непријатељски, извршио контранапад, заузео положаје и истог дана одбио неколико здружених напада непријатељских снага. Такође тешко рањен на бојном пољу.

Мајор Јован Костић, одбио све нападе непријатељске, извршио контранапад и отео непријатељске положаје.

Мајор Војин Максимовић који је изгубио тако добре позиције, да је сујетан српска дивизија задовољна победом. И ако је био начелник дивизијског штаба, он је, пошто је извршио план битке, дошао међу војнике и руководио борбом.

Мајор Бошко Тосковић, који је напао »изванредно храбро и особито мајсторски.« Рањен је у десну руку и у груди, превио ране, и опет узео команду над батаљоном, напао поново на непријатељске положаје,

заузео их и организовао за одбрану. Неколико дана доцније, све током рањен, он је херојски, кожометитат, продро у село Амзас.

Потпоручник Фрања Балат, у борбама 5 септембра у Добруји, спасао је једну румунску батерију, која је била дошла у опасност да буде заробљена и »нарочито се и особито одликовао« у свима борбама. Нарочито се одликовао међу толиким исто тако добрим ратницима!

Хероји из легенди, лавови српски, вас окружују као невидљиви зид безграничног дивљења, захвалност и љубав целог једног братског народа, за који сте ви дали своју крв.

Нека би вас то заштитило у свима борбама, како би наш народ могао, кад се рат сврши, да на начин достојан и себе и вас посведочи и ово своје дивљење и своју захвалност и своју љубав!

СОЛУН

Постојала је а постоји и сада заблуда код многих странаца, да је Солун мали Визон, пијан од харемских гарфма, бучан од шампања и радности. По романтичним описима Пјера Лота, стварале се разноврсне маштарје о Јеврејском Бисеру и улепшавао се уображењем стари Орајейт.

Један Француз, који је познао Солун, овако га описује тим својим земљацима:

После дугог и мучног пута скидате се једне тамне ноћи на солунској железничкој станици.

Некога, ни носача, ни трамваја. Путљаг на рме, па хајде полако у врлош. Али пут је грозан: књишак дана часику се чини, као да иде кроз баруштине на коњем Вардари. А на првом кораку имате да се навиквате на солунско блато. Ово је дубоко, жито, разливено на све стране као поплава. Оно је стално и непобедљиво. Наћи ћете га и у најчистијој улици и на самом кеју, као да су то канали за нечистоћу.

Мрак. Двојћарија са оредних кућа шире на ветру. На сваких двадесет метара спотакнете се на какву рупу на улици.

Ако имате среће, вићете привремено склонити се код каквог пријатеља, иначе стана нема. Сутира дан сатима трчите, објате ноге кроз хероикаке, преговарате по двадесет пута са препрецима левантинцима и најзад нагазите собу по цену од 180 драхми. Собу! Четири зида, кревет са сучијавим чаршавима, пролеван столана и сто који се клати. Сад сте Солунјанин и можете најзад мјдо да се просведете.

Али пре свега, треба да се

једне. Можете да се решавате између четрна или пет ресторана. Ту се не служи пиво а вода је сирљав. Што се тиче вина, оно се продаје само у флашама и не можете га наћи испод 6 драхми. Мало куване јегњетине, мало спанаћа и млека, ето вам већ 7 драхми, без пива и без кафе. Пошто ви желате да живите на велико, све то комплетирате са једном цгаром од драхму и то. По ту цену добијете особите цигаре, направљене од влажног сина и осмуђеног платанског лишћа. Али су бар тако јке да угушјују сву плесан вашег ручва.

Сад опет малко кроз блато. Пола дана је већ суморно протекло. Хтели би да се мало насмејете. Штага што је изгорела »Флока«. А тамо сте могли, степњени као сардени, на две драхме да попијете мало чаја, окружени гомилима тргована дрекваца и нервозних официјара.

Та мишина вам је учкрћена. Не остаје вам ништа друго отим биоскоп. Ва гутате до краја.

А у вече имате Тур Блаши. У једној врсти ангара, са бокселима као за коње, имате концерт и кабаре. Тамо певају гласом која димљивој и пијаној »сали« наопачава неке новитете из 1914, и играју руске врге.

А за тим, једно или два тучега жена што пију, умрљаних, намршњених, амилнијих, које су из далека у вели са »степблисманом«. Имате право да овој кеји је слободна поудате флашу тако званог шампања, која кошта 35 драхми. Она ће оклеветати своје обојадисано усне, поклечеће вам руку ноћ и ишчеваће под руку, са каквим елегантним играчем.

Ето, са гостичним комарцима, који вгсело разносе материју, потпуне слике солунских уживања.
 Ето, топању наши ратници, кад на слеуство или службеним послом, на два-три дана учинају до Солуна из македонских блата, сиромашних и прљавих села и страховитих урвана.

ЗВЕЗДИЦЕ

Два говора, папи и кај зрво.
 Папа каже: Мир, који он лео наветтава свету, не тражи ни освету, ни лакомот, ни покоље.
 Кајзер одговара: Најгачитскије ратничко дело, што га је икад учинила војска, створила је немачка армија.
 Папа каже: Треба отићи у Витлејем са потпуном искрености срца, да би се могло остварити право братство народа.
 Кајзер одговара: Година 1917. са својим огромним биткама, показује немачком народу, да у Творцу има апсолотног савезника.
 Папа каже: О Христови мре, драги свакоме веку, колако ћеш још дражи бити озоме веку, који те је тако давно изгубио!
 Кајзер одговара: И у будуће, Бог ће бити с нама.
 Папа каже: Анђелска хармонија, симболична маслина нова граница.
 Кајзер одговара: Челична рукавица, пламени мач.
 Очеидно, папа говори у име слабог детета из Витлејема, а кајзер говори у име неког маторог немачког Бога из Крупове факрике.

ЗА СРБИЈУ

Њујорк. — Извншао годишњи извештај Српског Потпорног Одбора у Америци који је и по свакој реду и по свакоме састану један српски успех првста реда. У току једне године, од 30 јула 1917 године Одбор је скупио међу Американцима преко езо хиљада долара, а од свога постанка, 10 фебруара 1915 године, га до 31 јула 1917 године, сакупио је преко триста педесет хиљада долара што износи близу два милиона динара.
 Поред ове врло сретне материјалне помоћи, Српска Народна има од одбора и велику моралну помоћ, јер он својим писменим апелима и усменим агитацијама својих чланова необично много чини за нашу народну ствар, која међу Американцима још није довољно позната.
 Одбор стоји под заштитом Принцезе Јелене, кћери Краља Петра, Госпође Жисеран, госпође француског посланика у Вашингтону, и Леди Сирвил-Расс, госпође енглеског посланика у Вашингтону, а његова су чланови најугледнији представници америчког друштва. Значи да је има ствар у Америци у најбољим рукама.
 Као штр се види, Српска Потпорна Одбор у Америци схватио је своју дужност врло шарато.

Вреди још забележити да се у овом годишњем извештају изражава и прочита значајност гђице Лаванјевој, годину Уевранту, гђи Чарле Фарин и Д-ру Розалиј Стјер Мортон на изузетним напорима за успешан рад Одбора.

СТАЊЕ У СРБИЈИ

Лондонски »Прес Експрес«, који излази под уредништвом г. Павла Поповића, професора Београдског Универзитета, доноси ову вест: Бугарски војници, који су Срби заробили причају о невероватним ценама хране у Србији, и поред тога што је овогодишња жетва била обилата. Све је узето у реквизицију, и један део већ је и извезен у Аустрију, Немачку и Бугарску. Цене хране су страшно скочиле тако да све двадесет пута скупље стаје но неколико дана раније. У неким местима цена пшеничног брашна скочила је на 10 круна кило; пиринач најгоре каквоће стаје 30 круна кило; сољено месо 25 круна кило; млеко, кафа и чај не могу се ни добити. Кафу је заменио печен јечам, који се продаје по 10 круна кило. Парципела стаје 100 круна, а пар одела преко 300 круна.

ИЗЈАВА ХИНКОВИЋА

Угледни Њујоршки лист »Њујорк Тајмс« доноси по дужу изјаву нашега уваженога политичара и народног борца Дра Хинка Хинковића, из које ми саопштимо ово место:
 Дошао сам у Америку у намери да заступам југословенску ствар. Велике симпатије Америке за Србију већ су добиле одличан израз у њеној финансијској помоћи и њеном дивљења достојном раду за нашање националности и за рат

О НОВОЈ ГОДИНИ

Господину Пашићу, председнику министарског Савета Солун.
 Благодарим Вама и Вашим друговима на честитци и лепим жељама и верујем да ће нам вечна Божија правда ускорити ослобођење и увећање Србије и да ћемо се у њој сви здраво састати.
 Петар.
 Његовом Величанству Петру I Краљу Србије.
 У име својих другова и своје молим Ваше Величанство, да прими наше најсрдачније честитање Нове 1918. Године са нашом жељом и молбом Богу, да Вам подари добро здравље и дуг живот, како би ускоро доживели да видите плодове Ваших на-

не заробљенике. Али бих ја волео да видим да се те симпатије прашу на све Јужне Словене и да се и побуде процуре тако да уместо чисто хуманитарног добију политички карактер. У Српљеним Дражавима има око 700,000 Срба, Хрвата и Словенца. Хиљадама њих налази се у америчкој војсци, а друге хиљаде ишчекују и годан тренутак да се придруже Србима на Солунском фронту.»

ИЗ РУСИЈЕ

Петроград. — Последња седница конференције у Брест Литовску била је врло бурна. Несугласице између Троцког и Килмана изгледа да се никако не могу изравнати. Руски и немачки делегати нису се могли сложити ни у питању мобилизације, ни у питању евакуације. Са час на час очекује се прекид преговора.

Париз. — »Журнал« јављају из Петрограда: Руско немачки преговори, који се воде у Петрограду нису успели. Бечки листови јављају да су преговори у Брест Литовску онет обустављени због инцидента, који је избио после Троцкијеве последње изјаве. Њему Аустро-Немци приписују непријатељско држање.

И између аустроугарске и немачке делегације постоје разлике у гледишту.

ЛОНДОН. — Из Петрограда се сазнаје да ће Троцки пристати да се преговори пренесу у Варшаву. Пољска ће се сматрати као неутрална земља.

БЕРН. — Вести из Немачке непрестано тврде да ће Лењин ускоро дати оставку и уступити своје место Троцком.

у своје, наше најлепше жеље за Нову Годину. Користим се овом приликом да Вам изразим своју најчвршћу веру да ће нам Нова Година донети коначну победу свих великих начела Права, Слободе и Једнакости међу свима народима, за која су начела Грчка и Србија, пријатељице и Савезнице, увек биле готове да поднесу највећа искушења. Пашић.
 Његовом Превасходству Господину Пашићу Солун.

Благодарим Вам, Превасходство, на лепим жељама приликом Нове Године и хитам да Вам унутрим у име Јелинске Владе моје најсрдачније жеље за потпуно васпостављање. Ваше славом овенчане земље. Користим се овом приликом да још један пут истакнем моју апсолутну веру у крајњу победу. Вензелос.

Његовом Превасходству Господину Пашићу. Солун

Приликом Нове Године молим Ваше Превасходство да прими из моје личне и искрене жеље Јелинске Владе за напредак и увећање јуначке Србије, пријатељице и савезнице Грчке. Политис

Министар Иностр. Дела Његовом Превасходству Господину Политису, Министру Иностранних Дела. Атина

Молим Вас, Превасходство, да примите моју захвалност на жељама које сте ми изволели упутивати приликом Нове Године.

Сматрам за своју дужност да Вас уверим да Краљевска Влада Србије гаји исто толико срдачних жеља за напредак и величину Грчке, пријатељице и савезнице. Пашић

Генерал Анрис, командант француске Источне Војске. Његовом Превасходству Господину Пашићу, Председнику Министарског Савета Србије.

Приликом српске Неве Године молим Ваше Превасходство да изволи примити најсрдачније жеље Француске Источне Војске, као и моје личне.

Господину Генералу Анрису Команданту Француске Источне Војске.

Председник Министарског Савета и Министар Иностранних Дела Србије веома је захвалан француској Источној Војсци и њеном шефу на жељама које су ми изволели упутивати приликом Нове Године.

Господину Пашићу, Председнику Министарског Савета Крф

Високо ценећи мирољубиве напоре Краљевске Српске Владе, Црногорски одбор у име своју црногорских организација за уједињење моли Вас, Господине Председниче, да изволите са краљевском Владом прамити о Новој Години најбоље жеље за што скор-

и трзну. Ваше гар две мили. Нека 1918. година срећно приђе крају велико дело српског ослобођења и уједињења и нека и гради наше и рштај: срећом мирног живота у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца.

Председник Илија Радичић. Господину Радовићу Председнику Црногорског Одбора за Народно Уједињење. Париз

У име својих другова у кабинету и своје лично благодарим Вама и одбору на лепим српским жељама за Нову Годину. Као и Ви тако и ја верујем да ће 1918. година донети триумф велике идеје на којој сви радимо. Пашић.

Председнику и Члановима Југословенског Већа у Америци Вашингтон.

Председништву и члановима Југословенског Већа најсрдачније хвала на лепим и па-

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ Извештај од 15 сати. —

Преко ноћ до ста жива артиљеријска акција у Шампањи у области Обрив и на десној обали Меас северно од Безонво.

Извештај од 23 сати. — Ништа важније, осим артиљеријске активности северно од Шмен де Дам и на десној обали Меас.

Извештај Штаба Источне Војске. — Ништа важније на фронту. Наша авијатика је бомбардовала прошле ноћи Бустендил, где је главни штаб бугарске војске.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Непријатељ је услуд вршно врше испад на наш ровове код Н-у Шалеа и јужно од Ланса, прошле ноћи и рано јутрос. Осим тога још и важно.

Фронт у Палестини. — Померили смо у напред своју

трговским жељама за Нову Годину. Краљевска Влада дели потпуно наде Већа, да ће нам 1918. година донети триумф велике и свете ствара, за коју је наш тримени наред поднео толико жртва и тотов је, да их још односи. Пашаћ.

САОПШТЕЊА

Босанца из 11 доновља и околине среза дервенског округ Бања Луца да се јави поручнику Милану Калабићу Бр. п. 44.

Подварадник Малутин Станојевић, I. пољска хирушка болница, бр. поште 222, моли да му се јаве: Милин и Властимир Никодић из Пожареваца, Војислав Богдановић и Вељко Стокић из В Градишта, и Добравоје Ганашић из Негодина.

Инженерски каретан I. класе Душан Ј. Борђевић извештава се, да су његове напућбине узете у посао, а кад ће бити свршене, јавиће се накнадно.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

лићу до 1 миле у дубину а на фронту од 4 миле, у близини Дураса, на 12 миља северо од Ј-русалима. Добили смо нешто заробљеника.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

У ноћ 4 јануара непријатељ је понова напao на велики део нашег мостобрана код Капозине. Он је заустављен артиљеријском ватром а неколико група, које су стигле до наших бодљикавих жица, уништене су митраљеском и пушчаном ватром.

У току јучерашњег дана обе артиљерије биле су активније на обема обалама Бренте и на источном сектору Монтело. Наше извијачке групе натерале су у бегство мање непријатељске посаде и добиле материјала, на висоравни Азјаго.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ПАРИЗ. — »Матена« јавља да су максималистичке власти пронашле заверу против Троцког и Лењина.

РИМ. — Потврђује се из аустријског извора да надвојвода Евгеније нема више никакву команду у аустријској војсци. Он се сад налази у једном санаторијуму, где се смештају нарочито умни болесници.

ЛОНДОН. — Сер Артур Еванс пише, да је у више тачака рђаво прогумачен говор Лојда Џорџа, нарочито, што се тиче Чеха и Југословена. Текст говора подрозумева ослобођење Југословена као и Чехо Словачка од аустро угарског господарства.

РИМ. — Неутрална штампа бави се питањем о вероватној с орашној сфери на западном фронту. По неким знацима из Немачке и Аустрије верује се да ће нова о-

НАЈИ ОГЛАСИ

Српско Трговачко Друштво Улица Александра Великог број 4, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дисконтним курсевима. 9-10